

18.12.2025

Розвиток пам'яті дітей старшого дошкільного віку засобами арт-проектів екологічного спрямування

1. Атрощенко Т. О. Теоретичні підходи до змістової характеристики природничо-екологічної компетентності дітей як ключової компетентності для сучасної дошкільної освіти / Т. О. Атрощенко, О. М. Попович, Д. Й. Коврей. // Інноваційна педагогіка : науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - [Одеса] : Гельветика, 2024. - Вип. 71, Т. 2. - С. 140-144. – Режим доступу: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2024/71/part_2/28.pdf
2. Агіляр-Туклер, Вікторія Вільямівна. Формування дослідницької компетентності дітей старшого дошкільного віку засобом проведення нескладних дослідів / В. В. Агіляр-Туклер // Інноваційна педагогіка : науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - Вип. 83, Т. 1. - С. 200-204. – Режим доступу: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/83/part_1/41.pdf
3. Бабюк, Тетяна. Готовність вихователя до формування еколого-валеологічної поведінки старших дошкільників / Т. Бабюк, І. Перепелюк // Педагогічна освіта: теорія і практика : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. І. Огієнка, Ін-т педагогіки НАПН України. - Кам'янець-Подільський, 2019. - Вип. 26 (1), Ч. 2. - С. 209-215. – Режим доступу: <http://pedosv.kpnu.edu.ua/article/view/168964/168768>
4. Беленька, Ганна. Як виховати креативну особистість / Г. Беленька // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2023. - N 3. - С. 3-6.
5. Бобко В. С. Екологічне виховання дітей старшого дошкільного віку у процесі дидактичних ігор / В. С. Бобко ; наук. керівник Т. Ю. Шульга // Етико-естетична традиція у вітчизняній культурі : тези III Студентської науково-практичної конференції : з нагоди 10-річчя Інституту філософської освіти і науки, 14 травня 2015 року / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Інститут філософської освіти і науки. Кафедра етики та естетики. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. - С. 32-33. – Режим доступу: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b35934db-1068-49d3-85e7-ecb5beb3b444/content>
6. Бобро Л. В. Наступність у формуванні екологічної компетентності старших дошкільників та молодших школярів / Л. В. Бобро, А. А. Бобро // Наукові записки / М-во освіти і науки України, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. - Ніжин, 2019. - Серія : Психолого-педагогічні науки, № 4. - С. 39-44.
7. Борис Л. О. Спостереження за природою та формування екологічних знань у дітей старшого дошкільного віку / Л. О. Борис ; наук. керівник О. Ф. Коннов // Етико-естетична традиція у вітчизняній культурі : матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів, молодих науковців та науково-педагогічних працівників, 23 листопада 2023 року / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики, Кафедра етики та естетики. - Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. - С. 80-81. – Режим доступу: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e765937c-c673-44d3-8d6d-681326934435/content>
8. <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e765937c-c673-44d3-8d6d-681326934435/content>
9. Брежко З. О. Розгадуємо таємниці довкілля / З. О. Брежко // Розкажіть онуку : Часопис. - 2017. - N 9. - С. 57-59.
10. Вивірка, Галина. Куди подівся ліс? : заняття для дітей старшої групи / Г. Вивірка // Дошкільне виховання : всеукраїнський щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків. - 2024. - N 10 (996). - С. 15-17.
11. Волошина, Анна. Поговоримо про красу : інтегроване заняття для дітей старшої групи / А. Волошина // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2023. - N 6/7. - С. 24-26.

12. Гавриш, Наталя. Дитяча фантазії, або Як розвивати креативність дошкільників / Н. Гавриш // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2022. - N 10. - С. 4-6.
13. Гайдаржийська Л. П. Розумовий розвиток як одна з проблем підготовки дітей до школи / Л. П. Гайдаржийська // Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон : Видавництво ХДУ, 2008. - Вип. 49. - С. 57-60. – Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4135/3635>
14. Гевко О. І. Педагогічні аспекти формування творчих здібностей у старших дошкільників в умовах закладу дошкільної освіти / О. І. Гевко, Л. Л. Савченко // Збірник наукових праць. Педагогічні науки = Collection of Research Papers. Pedagogical sciences / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон, 2021. - Вип. 97. - С. 22-29. – Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4490/3962>
15. Гордійчук М. Теоретичні засади розвитку логічного мислення старших дошкільників / М. Гордійчук // Педагогічна освіта: теорія і практика : збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Інститут педагогіки НАПН України. - 2017. - Вип. 23 (2), Ч. 2. - С. 160-167. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2017_23%282%29_29
16. Горопаха Н. М. Екологізація розвивального середовища дошкільного закладу/ Н. М. Горопаха // Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон : ХДУ, 2014. - Вип. 65. - С. 395-401. – Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/2667/2422>
17. Жовнірук А. І. До проблеми вивчення пам'яті у психології / А. І. Жовнірук // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : [збірник наукових праць] / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. - Серія 12 : Психологічні науки, Вип. 18 (42). - С. 59-62.
18. Загородня, Людмила. Милуємося красою природи взимку / Л. Загородня // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2023. - N 2. - С. 23-25.
19. Загородня, Людмила. Дитина в природному доквіллі : впроваджуємо оновлений Базовий компонент дошкільної освіти / Л. Загородня // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2021. - N 6. - С. 3-9.
20. Залевська, Анна. Доквілля вивчаємо, все-все помічаємо! : пошуково-дослідницька діяльність у природі для дітей старшої групи / А. Залевська, Л. Цимбалюк // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2023. - N 11. - С. 26-27.
21. Зубалій А. О. Творчі здібності дітей старшого дошкільного віку та готовність до їх формування / А. О. Зубалій // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки = Academic notes / Міністерство освіти і науки України, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка. - Кропивницький, 2025. - Вип. 217. - С. 131-136. – Режим доступу: <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/2085/2084>
22. Каплунова К. А. Усвідомлення дітьми старшого дошкільного віку досвіду взаємодії з оточенням / К. А. Каплунова // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Психологічні науки. - 2013. - Т. 2, Вип. 10. - С. 137-142. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdups_2013_2_10_28
23. Клокова Ю. Виховання ціннісного ставлення до природи у дітей старшого дошкільного віку в процесі спостережень / Ю. Клокова // Освіта та наука у вимірах ХХІ століття : Матеріали студ. звітно-наук. конференції, 19 - 20 квітня 2011 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. - С. 193-194.
24. Куліш Р. В. Формування науково-природничих уявлень у дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри / Р. В. Куліш // Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон : Видавництво ХДУ, 2009. - Вип. 51. - С. 171-176. – Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/2177/1985>

25. Лупійко Л. В. Актуальність розвитку екологічних уявлень особистості в умовах екологічної кризи / Л. В. Лупійко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. - Серія 12 : Психологічні науки, Вип. 1 (46). - С. 204-210. – Режим доступу:
<https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8289cd71-8b95-4be7-9cd5-326d062349d4/content>
26. Максимова О. Формування екологічної компетентності як складової готовності дитини до школи/ О. Максимова // Педагогічна освіта: теорія і практика : збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України. - 2018. - Вип. 24 (1), Ч. 1. - С. 329-334. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2018_24%281%29_56
27. Павлюченко, Тетяна. Запитаємо у пташки : заняття в природі для дітей старшої групи / Т. Павлюченко, Т. Діденко // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2021. - N 11. - С. 34-37.
28. Панченко, Оксана Олександрівна. Роль засобів інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку / О. О. Панченко// Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. - Черкаси, 2019. - Вип. 3. - С. 280-284. – Режим доступу:
<https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/3498/3802>
29. Панченко О. Використання комп'ютерної гри у формуванні дослідницької компетентності дітей старшого дошкільного віку / О. Панченко, Ю. Соловей, В. Бондар // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки = Academic notes / Міністерство освіти і науки України, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка. - Кропивницький, 2025. - Вип. 219. - С. 317-322. – Режим доступу:
<https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/2278/2286>
30. Папко, Тетяна. Розвиток пам'яті дітей дошкільного віку як психолого-педагогічна проблема / Т. Папко // Вісник інституту розвитку дитини (додаток) : збірник наукових праць / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. - Вип. 5 : Матеріали III Міжнар. студ. наук.-практ. конференції "Дитинство. Освіта. Соціум", 20 лютого 2014 р. - С. 300-303.
31. Пестрякова, Лариса. Відкриваємо таємниці горіха : заняття для дітей старшої групи (за програмою "STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт") / Л. Пестрякова, К. Чеверноженко // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2021. - N 11. - С. 28-30.
32. Присяжнюк Л. А. Сучасні підходи до еколого-природничої освіти дошкільників і молодших школярів: аспект наступності / Л. А. Присяжнюк, О. П. Грошовенко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / Міністерство освіти і науки України, Вінницький держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. - Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2017. - Серія : Педагогіка і психологія, Вип. 52. - С. 40-46. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1gXXdgTUAr6t7UKIEO5IK79RuV3RSZrxY/view>
33. Присяжнюк, Лариса. Життя в стилі еко : формування в дошкільників звички жити з турботою про природу / Л. Присяжнюк // Дошкільне виховання : всеукраїнський щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків. - 2024. - N 10 (996). - С. 3-8.
34. Розвиваємо пам'ять дошкільників: два прийоми // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2022. - N 12. - С. 16-17.
35. Розвиваємо увагу дошкільників: три прийоми / підгот. О. Літченко // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2022. - N 11. - С. 9-11.
36. Розвиток пізнавального інтересу у дітей старшого дошкільного віку у процесі пошуково-дослідної діяльності / М. С. Челнокова [та ін.] // Освіта і здоров'я підростаючого покоління : матеріали четвертого міжнародного симпозіуму : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Факультет фізичного виховання, спорту і здоров'я. - Київ : Алатон, 2022. - Вип. 4. - С. 113-118. – Режим

доступу: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3ce96cd6-81de-43e1-a4bb-cf4e5ede8ff/content>

37. Руденський, Ростислав. Пізнавальна активність старших дошкільників: сутність, структура, вікові особливості / Р. Руденський // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки = Bulletin of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University. Pedagogical Sciences : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. - Глухів, 2024. - Вип. 1 (54). - С. 214-222. - Режим доступу: <https://journals.gnpu.edu.ua/index.php/vgnpu/article/view/53/52>
38. Рудик, Ірина. Мікроби - сортувальники проти сміття : екологічна гра для дітей старшої групи / І. Рудик // Дошкільне виховання : всеукраїнський щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків. - 2024. - N 10 (996). - С. 18-19.
39. Семенов О. Технологія формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі / О. Семенов // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки : науковий фаховий журнал. - Луцьк, 2016. - Серія : Педагогічні науки, № 1 (1) (303). - С. 118-125. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnup_2016_1%281%29_23
40. Трубник І. В. Екологічна діяльність та екологічно мотивована поведінка старших дошкільників / І. В. Трубник // Наука і освіта : наук.-практ. журн. Півд. наук. Центру АПН України. - 2011. - № 4(Педагогіка). - С. 435-437.
41. Фунтікова О. О. Освітні програмні комплекси інноваційних технологій для розвитку дитини дошкільного віку / О. О. Фунтікова. - Електронні текстові дані : [б. и.] // Інноваційна педагогіка : науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - Вип. 84, Т. 2. - С. 155-158. – Режим доступу: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/84/part_2/32.pdf
42. Шкарупа, Єлизавета. Розвиваємо в дошкільників зорову пам'ять за допомогою асоціацій / Є. Шкарупа // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2023. - N 2. - С. 28-32.
43. Шкурак, Тетяна. Про Землю Екосортик дбає, на поміч діток закликає : екологічні оповідки для дітей старшої групи / Т. Шкурак // Дошкільне виховання : всеукраїнський щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків. - 2024. - N 10 (996). - С. 20-23.
44. Шумей, Тетяна. Маленькі дослідники : програма пізнавального розвитку дошкільнят у пошуково-дослідницькій діяльності. 6-й рік життя / Т. Шумей, І. Сергєєва // Палітра педагога. - 2008. - N 4. - С. 16-22.